

комуністичним тоталітарним режимом. Голодування спричинило високу смертність людей, особливо дітей до 4 років, супроводжувався морально-психологічними розладами в поведінці його жертв (трупійство, випадки людодійства, вживання котів, собак тощо). Людодійство під час Голодомору – свідчення найвищого ступеня руйнування психіки людей.

Каюн Вікторія

*кандидатка історичних наук, старша викладачка
кафедри філософії та суспільних наук
Полтавського державного медичного університету,*

Дубініна Віра

*докторка філософських наук, професорка
кафедри філософії та суспільних наук
Полтавського державного медичного університету,*

Верезомська Світлана

*кандидатка історичних наук, доцентка
кафедри філософії та суспільних наук
Полтавського державного медичного університету
(м. Полтава)*

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СУЧАСНУ УКРАЇНСЬКУ ВИЩУ ОСВІТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Європейська інтеграція в Україні визначається як процес узгодження між Україною та Європейським Союзом (ЄС) на рівні законів, цінностей та стандартів життя. Цей курс передбачає вступ України до Європейського Союзу як його повноправний член. Євроінтеграційний курс України розпочався з проголошення незалежності у 1991 році [1]. У 1994 році Україна підписала Угоду про партнерство та співпрацю з Європейським Союзом [2], яка стала основою для налагодження співпраці між Україною та ЄС. У 2005 році Україна отримала План дій щодо членства в Європейський Союз [3], який визначив чіткі кроки, які країна має зробити для вступу до ЄС. У 2014 році Україна підписала Угоду про асоціацію з Європейським Союзом [4], яка поглибила співпрацю в багатьох сферах. 28 лютого 2022 року Україна подала заявку на членство в Європейський Союз, а вже 23 червня 2022 року Європейська Рада надала Україні статус кандидата на членство в ЄС.

Шлях європейської інтеграції України зумовлює динамічні зміни в усіх сферах суспільного життя, включно з освітою.

В умовах повномасштабної війни росії проти України освітня система зазнає значних трансформацій. Водночас, курс України на євроінтеграцію залишається незмінним. Євроінтеграційні процеси спонукають Україну до впровадження європейських стандартів в освіту, що сприяє модернізації

навчальних програм, підвищенню якості освітніх послуг та інтеграції української освіти в європейський освітній простір. Євроінтеграція є стратегічним курсом України, а освіта – одним з ключових інструментів його реалізації. Воєнний стан посилює необхідність адаптації освітньої системи до нових реалій, зокрема до вимог європейського освітнього простору.

Європейський освітній простір – це спільна ініціатива європейських країн, спрямована на створення єдиного освітнього простору на континенті. Основна мета цієї ініціативи – забезпечити сумісність вищої освіти в усіх країнах-учасниках та її відповідність загальним стандартам якості.

Серед основних цілей Європейського освітнього простору можна визначити наступні: 1. Можливість навчання впродовж життя, коли кожна людина має мати доступ до якісної освіти. 2. Визнання дипломів: дипломи, отримані в одній країні-учасниці, мають бути визнані в інших країнах. 3. Можливість навчання за кордоном: студенти та викладачі мають мати змогу легко переїжджати для навчання або роботи в інші країни. 4. Підвищення якості освіти: впровадження єдиних стандартів якості освіти для всіх країн-учасниць. 5. Співпраця між університетами: створення мережі університетів для спільних досліджень, обміну студентами та викладачами.

Україна активно інтегрується в Європейський освітній простір. Впровадження Болонської системи, участь у програмах обміну, співпраця з європейськими університетами - все це свідчить про прагнення України стати повноправним членом європейської освітньої спільноти.

Євроінтеграційні процеси в Україні суттєво вплинули на сферу вищої освіти. Одним з ключових факторів, що забезпечили рух у цьому напрямку, стали зміни в національному законодавстві. Закон України «Про вищу освіту» закріплює європеїзацію державної політики у сфері вищої освіти на законодавчому рівні [5]. Цей закон гармонізував українське законодавство з вимогами Болонського процесу, що є основою європейського простору вищої освіти.

Так, відповідно до пункту 4 частини 2 статті 3 Закону міжнародна інтеграція системи вищої освіти України та її інтеграція до Європейського простору вищої освіти є одним із ключових векторів державної політики в галузі освіти за умови збереження та розвитку досягнень і передових традицій національної системи вищої освіти, а також відповідності вимогам ринку праці. Основним критерієм є створення умов для наступності процесу здобуття освіти з метою підготовки висококваліфікованих фахівців, які стануть конкурентоспроможними на ринку праці.

Війна росії проти України створює безпрецедентні виклики для освітньої системи, зокрема, перешкоджає безперервному навчальному процесу, руйнує навчальні заклади та призводить до міграції освітян та студентів. Це ускладнює

імплементацию європейських стандартів та інтеграцію в європейський освітній простір.

Серед основних викликів для української вищої освіти можна окреслити наступні: 1. Забезпечення належного фінансування освіти для впровадження європейських стандартів, модернізації інфраструктури та підвищення заробітної плати викладачів є одним з найгостріших питань. 2. Перехід на двоступеневу систему вищої освіти, впровадження кредитно-модульної системи, розробка нових освітніх програм відповідно до європейських стандартів вимагають значних зусиль. 3. Багато українських закладів освіти потребують модернізації матеріально-технічної бази шляхом оновлення лабораторій, бібліотек та іншої інфраструктури для забезпечення якісного навчального процесу в т.ч. через руйнування війною. 4. Підвищення кваліфікації викладачів. 5. Забезпечення академічної доброчесності. 6. Російсько-українська війна створює додаткові виклики для освітньої системи, такі як вимушена евакуація закладів освіти, перехід на онлайн-навчання, психологічні травми учасників освітнього процесу тощо.

Варто також визнати, що війна вплинула на репутацію вищої освіти в Україні. Війна змінила світове сприйняття України, зокрема, як країни, здатної протистояти агресору та відстоювати власні цінності. Новий образ України як героїчної країни, що бореться за свободу та незалежність, безумовно, позитивно вплинув на репутацію української вищої освіти. Війна підвищила міжнародний інтерес до України, що, в свою чергу, збільшило зацікавленість до української культури, історії та освіти. Багато закладів вищої освіти в Україні посилили співпрацю з іноземними партнерами, що дозволило обмінюватися досвідом, залучати додаткові ресурси та підвищувати міжнародний престиж.

Воєнний стан прискорив процес цифрової трансформації освіти в Україні. Широке використання дистанційного навчання, онлайн-платформ та цифрових інструментів сприяє інтеграції української освіти в глобальний освітній простір та наближає її до європейських стандартів.

Євроінтеграція може стати важливим ресурсом для відновлення та розвитку української вищої освіти після війни. Європейські партнери можуть надати фінансову та технічну допомогу, поділитися досвідом та кращими практиками у сфері освіти.

Інтеграція України в Європейський освітній простір є стратегічно важливою для країни з кількох причин: – Модернізація освіти: європейська інтеграція сприяє впровадженню інноваційних методів навчання, розробку нових освітніх програм та підвищення якості освітніх послуг; – Підвищення мобільності: співпраця з європейськими університетами та участь у програмах обміну відкриває нові можливості для студентів та викладачів; – Підвищення конкурентоспроможності випускників українських університетів; – Європейська

інтеграція сприяє зміцненню освітньої системи, роблячи її більш стійкою до зовнішніх загроз.

Незважаючи на складні умови, євроінтеграція залишається пріоритетом для України. Вона є не лише шляхом до європейського майбутнього, а й інструментом відновлення та розвитку країни після війни.

Список використаних джерел :

1. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року № 1427-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>.

2. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (Угоду ратифіковано Законом №237/94-ВР від 10.11.94)/. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012

3. План дій «Україна – Європейський Союз». Європейська політика сусідства (схвалена Кабінетом Міністрів України 12.02.2005 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_693

4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угоду ратифіковано із заявою Законом №1678-VII від 16.09.2014р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Кісельов Борис

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Полтавського національного педагогічного

університету імені В.Г.Короленка

(науковий керівник – П. Кравченко)

(м. Полтава)

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТІ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

У 2021 році Міністерство освіти і науки розробило концепцію цифрової трансформації освіти і науки яка є стратегічним документом, спрямованим на модернізацію української системи освіти та науки шляхом впровадження сучасних цифрових технологій. Основна мета концепції – створення єдиного цифрового середовища, яке забезпечить інтеграцію всіх суб'єктів освітнього процесу та оптимізацію адміністративних процедур: «реалізація цієї Концепції матиме позитивний вплив на забезпечення правового регулювання, спрямованого на розвиток цифрового освітнього середовища, зокрема інфраструктури, цифрових компетентностей педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти, створення цифрового